

TÉMA: Výběrové dotazy

Sekretářka společnosti „Naše zahrada“ pracuje s rozsáhlými tabulkami. Pro přehlednější práci s daty používá řazení a filtraci dat na základě různých kritérií. Dále potřebuje získat určité vypočítané údaje. Vše uložila ve formě dotazů pro pozdější použití.

Otevřete databázi *VyberoveDotazy.accdb*.

1. **Pomocí průvodce vytvořte výběrový dotaz** *Seznam zákazníků*, který zobrazí z tabulky *Zákazníci* pouze pole: *Jméno*, *Příjmení*, *Město* a *Země*.
2. **V návrhovém zobrazení vytvořte výběrový dotaz** *Seznam prodejců*, který zobrazí z tabulky *Prodejci* pouze pole: *Prodejci*, *Ulice*, *Město* a *PSČ*.
 - a. Nastavte v dotazu **filtr**, který zobrazí pouze prodejce z *Ostravy* a *Karviné*.
 - b. Záznamy v dotazu **seřadte** podle *data narození*, pole nezobrazujte.
3. **V návrhovém zobrazení vytvořte výběrový dotaz** *Výrobky nad 50 Euro*, který zobrazí z tabulky *Typy kategorií* pole *NázevKategorie* a z tabulky *Výrobky* pole *NázevVýrobku* a *CenavKč*.
 - a. **Přidejte** do dotazu **vypočítané pole** *CenavE*, které vypočítá cenu v eurech (použijte kurz 28 Kč/1€). Pro pole **nastavte titulek** na *Cena v EUR* a **formát** na *Euro*.
 - b. Do dotazu **přidejte** další **vypočítané pole** *Sleva*, které zobrazí text *ano*, pokud bude *CenavE* > 200,00 €, jinak zobrazí text *ne*.
 - c. **Přidejte** do dotazu **podmínku**, která zobrazí pouze záznamy, kde hodnota pole *CenavE* > 50,00 €.
4. **V návrhovém zobrazení vytvořte výběrový dotaz** *Souhrny prodejů*, který zobrazí z tabulky *Prodejci* pole *Město* a *Prodej*.
 - a. **Vytvořte souhrn**, který zobrazí objem *Prodejů* za jednotlivá *Města* (použijte součet), poli přidejte **titulek** *Objem prodejů*.
 - b. Do dotazu **přidejte** další **agregační funkci** pro zobrazení **počtu** *Prodejů* ve *Městě*, poli přidejte **titulek** *Počet prodejů*.
5. **Zavřete databázi.**

ŘEŠENÍ:

Spustit přiložený soubor **VyberoveDotazy.accdb**. (Dvojklikem na soubor).

Tlačítko **Povolit obsah**. Zobrazování tohoto panelu závisí na nastavení **Centra zabezpečení** (karta **Soubor**/tlačítko **Možnosti**/položka **Centrum zabezpečení**/tlačítko **Nastavení centra zabezpečení**).

1. Karta **Vytvoření**/skupina **Dotazy**/příkaz **Průvodce dotazem**/v dialogovém okně **Nový dotaz** zvolit položku **Průvodce jednoduchým dotazem**, tlačítko **OK**. V dialogovém okně **Průvodce jednoduchým dotazem** zvolit ze seznamu tabulku dle zadání (*Zákazníci*), označit postupně pole dle zadání a pomocí tlačítka **>>** přesunout pole do dotazu, tlačítko **Další**. Změnit název dotazu dle zadání, tlačítko **Dokončit**. Bude vytvořen výběrový dotaz, který bude zobrazovat pouze vybraná pole z tabulky. *Pozn. Pokud byla v posledním kroku zatržena položka Otevřít dotaz pro zobrazení informací, bude automaticky zobrazen výsledek dotazu v zobrazení datového listu.* Záznamy zůstávají stále uloženy v tabulce, pouze se zobrazí z tabulek vybraná pole při spuštění dotazu. Dotaz lze také spustit pravým tlačítkem myši na dotaz v Navigačním podokně (**Otevřít**). Takto vytvořený dotaz lze kdykoliv upravit v návrhovém zobrazení viz bod 2. Zavřít dotaz tlačítkem **Zavřít** (**X** v pravém horním rohu okna dotazu).
2. Karta **Vytvoření**/skupina **Dotazy**/příkaz **Návrh dotazu**/bude vytvořen prázdný dotaz, přičemž se zobrazí návrhové zobrazení dotazu. Přidat do dotazu tabulku, ze které budou vybírány záznamy - v dialogovém okně **Přidat tabulky** označit tabulku dle zadání (*Prodejci*), tlačítko **Přidat vybrané tabulky**, a následně nabídku Přidat tabulky zavřít pomocí křížku. Do dotazu bude přidána tabulka. *Pozn. Do dotazu lze přidávat další tabulky také dodatečně přetažením tabulky z Navigačního podokna.* Do jednotlivých sloupců návrhové mřížky umístit z tabulky pole dle zadání – uchopit myší pole, přetáhnout na sloupec (nebo dvakrát kliknout na pole v tabulce).

Pole:	Prodejci	Ulice	Město	PSČ
Tabulka:	Prodejci	Prodejci	Prodejci	Prodejci
Řadit:				
Zobrazit:	☒	☒	☒	☒
Kritéria:				
Nebo:				

Nastavení polí výběrového dotazu

Pozn. Výsledek dotazu si lze již nyní prohlédnout v zobrazení datového listu – karta Návrh dotazu/skupina Výsledky/šipka příkazu Zobrazení/Zobrazení Datový list. Zpět do návrhového zobrazení se lze přepnout obdobným způsobem (položka Návrhové zobrazení). Pro pokračování v úkolu zůstaňte v návrhovém zobrazení dotazu.

- a. Nastavení filtru – ve sloupci **Město** vepsat do řádku **Kritéria**: text *Ostrava*, text *Karviná* vepsat do řádku **nebo**: ve stejném sloupci. *Pozn. Pro filtrování textu lze použít také zástupné znaky (*,?).*

- b. Nastavení řazení záznamů – přidat přetažením myši další pole dle zadání, nastavit řazení v seznamu **Řadit** v příslušném sloupci, odtrhnout položku **Zobrazit**. *Pozn. Některá pole mohou být pouze pomocná, nemusí být proto v dotazu zobrazena.*

Uložení dotazu – karta **Soubor/Uložit** (nebo tlačítko **Uložit** na panelu nástrojů **Rychlý přístup**), vepsat název dotazu dle zadání. Zobrazení výsledku dotazu - karta **Dotazy – nástroje/záložka Návrh/skupina Výsledky/příkaz Zobrazení/Zobrazení Datový list**. Zavřít dotaz tlačítkem **Zavřít** (X v pravém horním rohu okna dotazu).

Pole:	Prodejci	Ulice	Město	PSČ	DatumNarození
Tabulka:	Prodejci	Prodejci	Prodejci	Prodejci	Prodejci
Řadit:					Vzestupně
Zobrazit:	☒	☒	☒	☒	☐
Kritéria:			"Ostrava"		
Nebo:			"Karviná"		

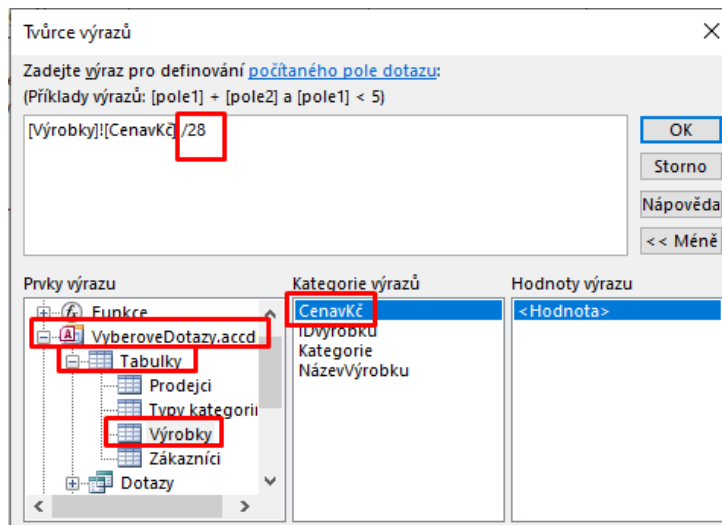
Nastavení filtru a řazení

3. Karta **Vytvoření/skupina Dotazy/příkaz Návrh dotazu**/bude vytvořen prázdný dotaz. Přidat do dotazu tabulky, ze kterých budou vybírány záznamy - v dialogovém okně **Zobrazit tabulku** označit postupně tabulky dle zadání, tlačítko **Přidat**, tlačítko **Zavřít**. Do dotazu budou přidány obě tabulky. Tabulky jsou již propojeny pomocí relace, není tedy třeba relaci vytvářet. *Pozn. Pokud dotaz zobrazuje data z více tabulek, musí být tyto propojeny pomocí relace.* Do jednotlivých sloupců návrhové mřížky umístit z tabulek pole dle zadání – uchopit myši pole, přetáhnout na sloupec (nebo dvakrát kliknout na pole v tabulce).

Pole:	NázevKategorie	NázevVýrobku	CenavKč
Tabulka:	Typy kategorií	Výrobky	Výrobky
Řadit:			
Zobrazit:	☒	☒	☒
Kritéria:			
Nebo:			

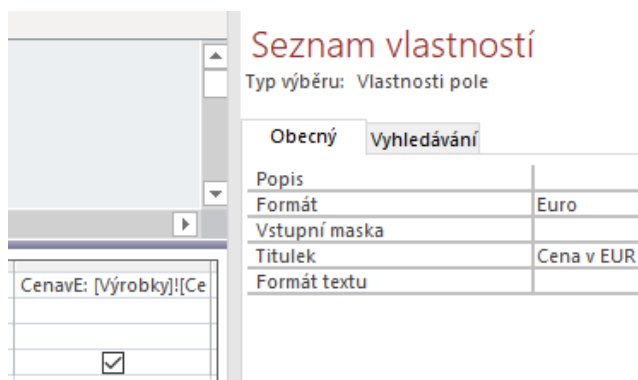
Vložení polí do výběrového dotazu

- a. Přidání vypočítaného pole: vytvořit pole pomocí **Tvůrce výrazů** – kliknout do řádku **Pole** v prvním prázdném sloupci, karta **Návrh dotazu/skupina Nastavení dotazu/příkaz Tvůrce** (nebo kliknout pravým tlačítkem myši v prázdném sloupci na řádek **Pole/Sestavit...**). Spustí se **Tvůrce výrazů**. Vepsat výraz $[Výrobky]![CenavKč]/28$ pomocí rozhraní Tvůrce dotazů: Ve spodní části okna rozbalit seznam s názvem databáze (*VyberoveDotazy.accdb*), zobrazit seznam **Tabulky/Výrobky**/v prostředním okně dvakrát kliknout na pole *CenavKč*, dále připsat */28*), tlačítko **OK**.

Tvůrce výrazů

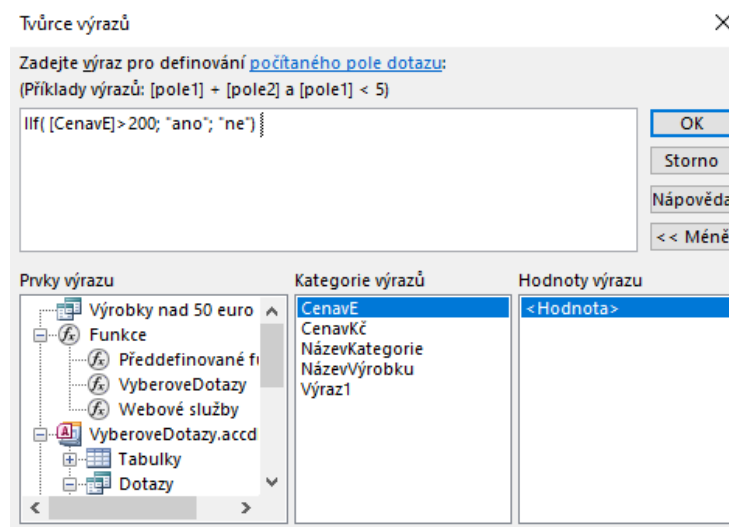
Automaticky se před vytvořením výraz vloží název pole *Výraz 1*). Přepsat název pole *Výraz 1* na název pole dle zadání: *CenavE*. Nastavení titulku a formátu pole – kliknout do příslušného sloupce v návrhové mřížce (na příslušné pole), karta **Návrh dotazu**/skupina **Zobrazit nebo skrýt**/příkaz **Seznam vlastností**. V pravé části se zobrazí podokno úloh **Seznam vlastností**. Do pole **Titulek** vepsat titulek dle zadání (*Cena v EUR*), v poli **Formát** zvolit ze seznamu položku **Euro**. Pozn. Název pole bývá většinou bez mezer a diakritiky, do titulku lze použít i češtinu a mezery. Výsledek dotazu si lze již nyní prohlédnout v zobrazení datového listu – karta **Návrh dotazu**/skupina **Výsledky**/příkaz **Zobrazení/Zobrazení Datový list**. Zpět do návrhového zobrazení se lze přepnout obdobným způsobem. Uložit dotaz.

Nastavení Názu pole a následně v Seznamu vlastností Formát a Titulek

- b. Přidání vypočítaného pole: vytvořit pole pomocí **Tvůrce výrazů** – kliknout do řádku **Pole**: v prvním prázdném sloupci, karta **Návrh dotazu**/skupina **Nastavení dotazu**/příkaz **Tvůrce**. Spustí se **Tvůrce výrazů**. Vepsat výraz:

IIf([CenavE]>200;"ano";"ne"). Postup: ve spodní části okna Tvůrce zobrazit seznam **Funkce/Předdefinované funkce/Běh programu**/dvakrát kliknout na funkci **IIf**. Kliknout v horním okně na text <<výraz>>, ve spodní části okna zobrazit seznam s názvem databáze, seznam **Dotazy/Výrobky nad 50 Euro**/dvakrát kliknout na pole *CenavE*, tlačítko **Vložit**. *Pozn. Aby se v dotazu Výrobky nad 50 Euro zobrazilo nově vytvořené pole CenavE, musí být dotaz po úkolu 3a uložen.* Název dotazu se rovněž objeví na prvním místě mezi *Prvky výrazu*. Místo textu <<výraz>> vepsat >200, místo textu <<pravdiváčást>> vepsat „ano“, místo textu <<nepravdiváčást>> vepsat „ne“, tlačítko **OK**.

Nastavení pole v Tvůrci výrazů

Automaticky se před vytvořený výraz vloží název pole *Výraz 1*. Přepsat název pole *Výraz 1* na název dle zadání: *Sleva*. Zkontrolovat fungování dotazu viz bod a.

- c. Přidání podmínky: do pole **Kritéria**: ve sloupci *CenavE* vepsat >50. Dotaz **uložte a zavřete**.
4. Karta **Vytvoření**/skupina **Dotazy/příkaz Návrh dotazu**/bude vytvořen prázdný dotaz. Přidat do dotazu tabulky, ze kterých budou vybírány záznamy - v dialogovém okně **Přidat tabulky** označit tabulku dle zadání (*Prodejci*), tlačítko **Přidat**, tlačítko **Zavřít**. Do jednotlivých sloupců návrhové mřížky umístit z tabulky obě pole dle zadání (*Město a Prodejci*) – uchopit myší pole, přetáhnout na sloupec (nebo dvakrát kliknout na pole v tabulce).
 - a. Vytvoření souhrnu: karta **Návrh dotazu**/skupina **Zobrazit nebo skrýt/příkaz Souhrny**. Do návrhové mřížky bude přidán řádek **Souhrn**. V políčku **Souhrn**: pro sloupec *Prodej* nastavit agregační funkci **Sum** (pro součet). Nastavení titulku – označit sloupec, karta

- Návrh dotazu/skupina Zobrazit nebo skrýt/příkaz Seznam vlastností.** V podokně úloh **Seznam vlastností** nastavit vlastnost **Titulek** dle zadání (*Objem prodejů*).
- b. Do dalšího sloupce přetáhnout ještě jednu pole *Prodej*, v řádku **Souhrn:** nastavit agregační funkci **Count** (pro počet). Pro pole nastavit titulek obdobně jako v bodě a.
5. Zavřít databázi – **ukončit Access**.